

Whitepaper:

Energie en milieu

Het fiscale landschap is voortdurend in beweging. De opkomst van milieubelastingen is een opvallende verschuiving. Waar voorheen primair werd gekeken naar financiële stromen om een belasting op los te laten, wordt nu steeds meer focus gelegd op de kwaliteit van de wereld waarin wij leven en hoe de fiscaliteit hierin kan sturen. In deze whitepaper verkennen we de Wet belastingen op milieu grondslag (Wbm) en de impact ervan. Als toonaangevende uitgeverij van fiscale content begrijpen we het belang van het bieden van waardevolle inzichten voor professionals in de branche.

De Wbm markeert een cruciale stap in de ontwikkeling van milieubelastingen in Nederland, met doelstellingen gericht op milieuverbetering en duurzaamheid. Het begrijpen van deze wet is essentieel voor fiscalisten en belastingadviseurs, gezien de complexiteit en de potentiële impact op hun cliënten. Deze whitepaper geeft een schets van de Wbm en benadrukt het belang van gespecialiseerde kennis in dit snel evoluerende fiscale landschap.

Tip!

De belastingtarieven voor het verbruik van energie blijven vermoedelijk stijgen. Beoordeel in hoeverre de Wet op milieubelastingen een fiscale impact heeft op jouw organisatie in toekomst.

De Wbm ziet op verschillende belastingen en heffingen, die mede gericht zijn op het verminderen van milieuschadelijk gedrag. De Wbm heeft betrekking op diverse soorten belastingen: een belasting op leidingwater, de afvalstoffenbelasting, de kolenbelasting, de energiebelasting, de minimum CO₂-prijs elektriciteitsopwekking, de CO₂-heffing industrie en de vliegbelasting. De Wbm vormt een belangrijk instrument van de wetgever om milieu-onvriendelijk en milieuschadelijk gedrag te ontmoedigen vanuit een fiscaal perspectief.

Deze wet is niet alleen een instrument om het milieu te beschermen, het is ook een katalysator voor positieve verandering. Door bedrijven en ook burgers te belasten op basis van hun impact op het milieu wordt eenieder aangemoedigd om duurzamer te denken en ook te handelen. Met als doel: minder vervuiling, minder afval en uiteindelijk een schonere toekomst voor en met elkaar. De wet belastingen op milieugrondslag biedt ook kansen voor bedrijven. Door te investeren in groene technologieën en (meer) duurzame praktijken, kunnen bedrijven niet louter voldoen aan de wet maar ook kosten besparen en nieuwe markten aanboren. Inzicht in de fiscale regeling zorgt voor een win-win situatie voor het milieu en bedrijfsleven. De Wbm heeft betrekking op diverse belastingen onder meer de vliegbelasting en CO2-heffing.

Vliegbelasting

De vliegbelasting is misschien wel de bekendste belasting op milieuvervuiling. De vliegbelasting heeft flink aan belang toegenomen. Waar dit voorheen om een paar euro ging, begint de belasting een steeds grotere component te worden van de prijs van een vliegticket. Zo stijgen de prijzen van enkele euro's naar inmiddels bijna 30 euro.

2022: € 7,94

2023: € 26,43

2024: € 29,05

Het gaat hierbij steeds om de belasting per ticket per passagier. De belasting wordt echter niet direct afgedragen aan de Belastingdienst door de passagier. De belasting zal uiteindelijk moeten worden afgedragen door de exploitant van de luchthaven op aangifte. Daarmee is sprake van een dubbele gelaagdheid. De luchthavenexploitant zal deze belasting doorbelasten aan de luchtvaartmaatschappij. Deze zal vervolgens opnieuw een doorbelasting doen richting de passagier. En tegelijkertijd zijn er ook diverse uitzonderingen voor luchthavenpersoneel, jonge kinderen en transferpassagiers. Ondanks een rondje waarbij kosten worden doorbelast, vereist dit wel een sluitende, een goed functionerende en ook flexibele administratie van zowel de luchthaven en de luchtexploitant. Dit geldt in het bijzonder wanneer er via bemiddeling vliegtickets worden verkocht.

De wetgever denkt uiteenlopend over fiscale maatregelen om milieubelastende activiteiten tegen te gaan. Vanuit diverse partijen klinkt een roep om verdergaande (en daarmee duurdere) maatregelen. Dat vereist tijdige actie op het businessmodel van een onderneming zodat ook in de toekomst duurzaam ondernemen mogelijk blijft. In de afgelopen maanden stond diverse malen gediscussieerd over zowel het tarief als de grondslag van deze belasting. Het kan maar zo zijn dat nieuwe compromissen leiden tot nieuwe belastinggrondslagen. Dat vereist een blik vooruit, waarbij de adviseur meedenkt over zowel de inhoud als het bedrijfsvoeringproces.

Tip!

Steeds meer aandeelhouders, klanten en lobbyorganisaties verwachten een groene agenda. Denk erover na hoe jouw organisatie hierin kan voorzien.

"Navigeren door het complexe landschap van milieubelastingen" - Een gesprek met Bastiaan Kats

In een tijd waarin duurzaamheid en klimaatverandering de voorpagina's van de wereldwijde media domineren, wordt het begrijpen van milieubelastingen steeds crucialer. Met de inwerkingtreding van het Klimaatakkoord en de ambitie van Nederland om in 2050 klimaatneutraal te zijn, nemen milieubelastingen een prominente rol in. We spraken met Bastiaan Kats, hoofdredacteur, over de impact en het belang van milieubelastingen.

Het belang van milieubelastingen

Volgens Kats is kennis van milieubelastingen onontbeerlijk voor het ontwikkelen van oplossingen om de druk op het milieu te verminderen en de duurzaamheidsdoelen te bereiken. "Nu de energietransitie, circulariteit en CO2-beprijzing in Nederland nadrukkelijker dan ooit op de agenda staan, is het essentieel om de werking en impact van milieubelastingen te doorgronden", zegt Kats. "Bovendien komen er duidelijke signalen vanuit de politiek dat er mogelijke fiscale prijsverhogingen, in het licht van de vervuiler betaalt, aan gaan komen. Dat kan een flink effect hebben op de bedrijfsvoering van diverse grote organisaties. Daarom is het van belang om tijdig de relevante wet- en regelgeving te doorgronden en de effecten ervan in kaart te brengen."

De impact op bedrijven en beleidsmakers

Voor bedrijven die hun strategie willen verduurzamen en voor beleidsmakers die streven naar effectieve regelgeving, is kennis van milieubelastingen volgens Kats onontbeerlijk. "Dit NDFR-deel met een overzicht van en inzicht in milieubelastingen stelt fiscalisten en organisaties in staat om beter geïnformeerde beslissingen te nemen die rekening houden met de impact van de milieubelastingen op hun business cases", legt hij uit.

De rol van de belastingadviseur

In Kats' visie speelt de belastingadviseur een cruciale rol in het huidige tijdperk van duurzaamheid en klimaatbewustzijn. De belastingadviseur van nu kan volgens hem niet zonder grondige kennis van milieubelastingen.

"Belastingadviseurs moeten zich bewust zijn van de complexiteit en nuances van milieubelastingen om hun klanten effectief te kunnen adviseren", zegt hij. "Het is niet alleen een kwestie van het kennen van de belastingtarieven en regels, maar ook van het begrijpen van de bredere context waarin deze belastingen worden toegepast. Je moet als adviseur de impact begrijpen en een sparringpartner kunnen zijn op bestuurs- en directieniveau."

Naar een veerkrachtige en duurzame toekomst

Kats is van mening dat belastingadviseurs een belangrijke rol kunnen spelen bij het bevorderen van duurzaamheid en het verminderen van de impact op het milieu. "Door hun klanten te adviseren over hoe ze kunnen voldoen aan de milieubelastingwetgeving en tegelijkertijd hun ecologische voetafdruk kunnen verkleinen, kunnen belastingadviseurs een positieve bijdrage leveren aan de duurzaamheidsdoelstellingen van hun klanten en de samenleving als geheel", concludeert hij.

CO2-heffing industrie

Om bedrijven te stimuleren minder CO2 uit te stoten bij hun productieproces is er sinds 1 januari 2021 een nationale heffing op de CO2-uitstoot in de industrie. Deze nationale belasting op industriële broeikasgassen is een aanvulling op het Europese emissierechtenhandelsysteem 'EU ETS'. Deze regeling wordt niet uitgevoerd door de Belastingdienst maar door de Nederlandse Emissieautoriteit. Emissiereductie is een van de doelen van het EU ETS. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel staat dat 'de huidige vormgeving van het EU ETS onvoldoende is om de doelen van het Akkoord van Parijs te halen'. Op Europees niveau is de doelstelling inmiddels om de netto-uitstoot van broeikasgassen met ten minste 55% te verminderen ten opzichte van het niveau van 1990.

De heffing is van toepassing op de CO2-emissies van (ETS-)installaties in de industrie, afvalverbranding en enkele specifieke processen waar lachgas (N₂O) bij vrijkomt. Om ongelijke behandeling te voorkomen is de heffing ook van toepassing op ETS-installaties in de energiesector die warmte produceren voor industrieel gebruik.

De CO2-heffing industrie werkt als een prijsprikkel voor emissiereductie en de ontwikkeling van nieuwe reductietechnieken. De heffing heeft een jaarlijks oplopend tarief richting de doelstellingen voor het jaar 2030. Per 1 januari is de CO2-heffing industrie al aangescherpt vanwege nieuwe benchmarkwaarden binnen het EU ETS. Verdere aanscherping van reductiedoelen kan dus mogelijk doorwerken naar het wettelijke tarief. Deze heffing heeft tot doel het stimuleren van bedrijven om bij bedrijfsinvesteringen rekening te houden met de gevolgen van CO2-uitstoot voor mens en milieu.

Voorbeeld van duurzame groei

De directie van een staalfabriek realiseert zich dat de CO₂-heffing een aanzienlijke impact zal hebben op de operationele kosten. Om de kosten te verlagen en te voldoen aan wet- en regelgeving besluit het bedrijf te investeren in energie-efficiënte technologieën en processen. Zo worden er bijvoorbeeld energie-efficiënte technologieën en processen geïmplementeerd. Als gevolg van deze investeringen slaagt het bedrijf erin de CO₂-uitstoot te verminderen en tegelijkertijd de operationele kosten te verlagen. Bovendien kan er worden gebruik gemaakt van belastingvoordelen en/of subsidies die worden aangeboden voor duurzame investeringen.

Deze heffing wordt berekend over de 'teveel uitgestoten CO₂'. Hoe werkt dit praktisch uit? De prijs verminderd met de EU ETS-prijs vermenigvuldigd vervolgens de teveel uitgestoten CO₂. De teveel uitgestoten CO₂ vormt de CO₂-emissie uiteraard verminderd met de voor dat jaar verkregen dispensatierechten. De CO₂-heffing wordt berekend over de industriële emissie van een ton CO₂. In 2022 is die prijs 41,75 euro. Het huidige tariefpad loopt inmiddels op tot € 150,31 in 2030.

De Nederlandse Emissieautoriteit publiceert emissiecijfers op haar website van het bedrijfsleven. Deze gegevens zijn publiekelijk toegankelijk.

NDFR Energie en milieu

Navigeer in dit nieuwe deel door de complexiteit van de Wet belastingen op milieugrondslag met onze diepgaande becommentariëring, inclusief analyse van belangrijke milieubelastingen.

Interesse? Ga naar: sdu.nl/NDFR-energie-milieu